

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 7/01-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2001 prerokoval ústavnú sťažnosť Ing. R. K., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. L. M., P., vo veci porušenia jeho základných práv podľa čl. 25 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 15 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 18 a čl. 29 ods. 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, čl. 18 ods. 1 až 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd povolávacím rozkazom radu F číslo 114161 z 22. februára 2000 vydaného Okresnou vojenskou správou Bratislava 2 a takto

r o z h o d o l :

Konanie o ústavnej sťažnosti Ing. R. K. z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 23. marca 2000 doručené podanie Ing. R. K. (ďalej len „navrhovateľ“), bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. L. M., P., označené ako „Ústavná sťažnosť pro porušení základního

práva zaručeného článkom 25 odstavcom 2 Ústavy Slovenskej republiky, článkom 15 odstavcom 3 Listiny základných práv a svobod, článkom 18 a článkom 29 odstavcom 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, článkom 18 odstavci 1 – 3 Mezinárodného paktu o občanských a politických právach a článkom 9 odstavci 1 a 2 Úmluvy o ochrane ľudských práv a základných svobod“.

Na výzvu ústavného súdu z 22. mája 2000 zástupca navrhovateľa doplnil podanie o požadované údaje (vymedzenie doby vysokoškolského štúdia navrhovateľa) listom doručeným ústavnému súdu 8. júna 2000.

Z obsahu podania vyplynulo, že navrhovateľ bol v roku 1988 odvedený ako spôsobilý na vojenskú službu. V priebehu roku 1994, v čase svojho vysokoškolského štúdia, „dospel k záveru, že vojenská služba je v rozpore s jeho vedomím a náboženským vyznaním“ (navrhovateľ prijal vieru svedkov Jehovových).

Navrhovateľ uviedol, že podal 15. augusta 1994 na Mestskej vojenskej správe Bratislava (ďalej len „MVS Bratislava“) prehlásenie o odoprení vojenskej služby. Podľa jeho tvrdenia, keďže MVS Bratislava na toto prehlásenie nereagovala, požiadal 16. novembra 1994 o odklad základnej vojenskej služby. MVS Bratislava na základe tejto žiadosti udelila navrhovateľovi odklad vojenskej služby listom z 22. novembra 1994 (č. j. 6009/363), a to do 30. augusta 1995.

Navrhovateľ bol 28. júna 1995 prijatý na štúdium na Fakultu hospodárskej informatiky Ekonomickej univerzity v Bratislave. Dňa 30. augusta 1995 znovu podal prehlásenie o odoprení vojenskej služby so zdôvodnením, ktoré osobne odovzdal na MVS Bratislava. Pretože navrhovateľ opäť nedostal žiadnu odpoveď, požiadal ako osoba, na ktorú sa stále vzťahuje vojenská povinnosť, 10. októbra 1995 o „skrátene doba základnej vojenskej služby“ a to „z dôvodu narodenia syna D.“. Dňa 26. októbra 1995 MVS Bratislava zaradila navrhovateľa do náhradnej vojenskej služby v dĺžke 5 mesiacov.

Po ukončení vysokej školy navrhovateľ požiadal listom z 12. decembra 1999 o povolenie nástupu na civilnú službu, pričom sa znovu odvolal na svoje prehlásenie o odoprení vojenskej služby z 30. augusta 1995.

Podľa navrhovateľa Okresná vojenská správa Bratislava 2 (ďalej len „OVS Bratislava 2“ ako nástupca MVS Bratislava) na túto žiadosť nereagovala a namiesto toho 22. februára 2000 vystavila povolávací rozkaz radu F číslo 114161, podľa ktorého navrhovateľ je povinný 4. apríla 2000 najneskôr do 9.00 hodiny nastúpiť náhradnú vojenskú službu vo vojenskom útvere 3853 Bratislava. Tým porušila čl. 25 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 15 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorých nie je možné nikoho nútiť, aby vykonával vojenskú službu, pokiaľ je to v rozpore s jeho svedomím alebo náboženským vyznaním. Súčasne navrhovateľ namietal aj porušenie náboženskej slobody chránenej čl. 18 a čl. 29 ods. 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, čl. 18 ods. 1 až 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a čl. 9 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Navrhovateľ povolávací rozkaz prevzal, ale na výkon náhradnej vojenskej služby nenastúpil. Vo vzťahu k opísanej situácii zástupca navrhovateľa tvrdil, že sa mohol podľa § 2 ods. 7 zákona č. 207/1995 Z. z. sťažovať na to, že príslušná vojenská správa ho odmietla zaradiť do evidencie osôb, ktoré sú povinné vykonať civilnú službu. Nemal však žiadnu možnosť, aby sa na všeobecnom súde domáhal zrušenia nezákonne vydaného povolávacieho rozkazu. Povolávací rozkaz vydal náčelník OVS Bratislava 2, preto ide podľa neho o rozkaz funkcionára ozbrojených síl: také rozkazy nie sú preskúmateľné všeobecnými súdmi, pretože to vylučuje § 248 ods. 2 písm. d) Občianskeho súdneho poriadku.

Navrhovateľ žiadal, aby ústavný súd vyhlásil tento nález: „Povolávací rozkaz radu F číslo 114161 sa zrušuje“.

Na základe žiadosti ústavného súdu z 22. mája 2000 o poskytnutie súčinnosti náčelník OVS Bratislava 2 listom č. 4047/96-3 vo veci „Podklady pre rozhodovanie – Ing. R. K.“ zo 17. júla 2000 ústavnému súdu oznámil, že v osobnom spise odvedenca Ing. R. K. (r. č. 7000516/6234), ktorého kópiu doručil ako dôkaz

- sa nenachádza vyhlásenie o odoprení výkonu vojenskej služby zo dňa 15. augusta 1994;
- sa nachádza žiadosť o odklad vojenskej služby zo dňa 16. novembra 1994, ktorá bola vyriešená udelením odkladu do 30. augusta 1995;
- sa nenachádza opätovné vyhlásenie o odoprení výkonu vojenskej služby zo dňa 30. augusta 1995;
- sa nenachádza list zo dňa 12. decembra 1999 vo veci povolenia nástupu na civilnú službu.

K uvedenému doplnil, že z osobného spisu navrhovateľa je zrejmé, že 17. augusta 1994 MVS Bratislava poštou obdržala jeho vyhlásenie o odoprení základnej vojenskej služby. Pre nepresnú formuláciu a neúplný obsah bol navrhovateľ predvolaný, aby doplnil uvedené vyhlásenie. Podľa tvrdenia OVS Bratislava 2 navrhovateľ 24. októbra 1994 svoje vyhlásenie vzal späť z toho dôvodu, že sa oženil a že čaká prírastok v rodine. Dňa 16. novembra 1994 požiadal o udelenie odkladu nástupu vojenskej základnej služby z rodinných dôvodov. Tejto žiadosti MVS Bratislava 22. novembra 1994 vyhovel a udelila mu odklad nástupu do 30. augusta 1995 (č. j. 6009/363). Navrhovateľ bol potom určený 26. októbra 1995 rozhodnutím náčelníka MVS Bratislava č. 28/83-164 do náhradnej služby v dĺžke 5 mesiacov z rodinných a sociálnych dôvodov.

Z kópie osobného spisu navrhovateľa zaslanej OVS Bratislava 2 vyplynulo, že navrhovateľ bol predvolaný kvôli vyriešeniu otázky nástupu náhradnej služby (17. augusta 1999, 7. decembra 1999 a 15. februára 2000), na predvolanie sa však nedostavil. Po prevzatí označeného povolávacieho rozkazu, vystaveného 22. februára 2000, navrhovateľ 21. marca 2000 podal osobne OVS Bratislava 2 písomnú informáciu vzťahujúcu sa k jeho viere (č. 4047/96). Dňa 30. marca 2000

(po predchádzajúcom zapožičaní) OVS Bratislava 2 opätovne a definitívne vyžiadala osobný spis od vojenského útvaru 3853 Bratislava, do ktorého bol navrhovateľ povolaný na nástup výkonu náhradnej služby.

Náčelník OVS Bratislava 2 v citovanom liste zo 17. júla 2000 ďalej ústavnému súdu oznámil, že 6. júla 2000 OVS Bratislava 2 obdržala písomné prehlásenie o odoprení vojenskej služby navrhovateľa, ktoré „bolo zaevidované pod č. 36/3-600“.

Bez osobitného vyzvania ústavného súdu náčelník OVS Bratislava 2 oznámením č. 4047/96-6, ktoré bolo ústavnému súdu doručené dňa 8. septembra 2000 oznámil, že navrhovateľ bol 25. augusta 2000 zaradený medzi občanov povinných vykonať civilnú službu v dĺžke jeden a pol násobku výkonu náhradnej služby (k ev. č. 36/3-600). Na priamu otázku ústavného súdu, čo sa stalo s povolávacím rozkazom č. 114161 rad F na nástup náhradnej služby dňa 4. apríla 2000, náčelník OVS Bratislava 2 listom č. p. 4047/296 zo 14. novembra 2000, ktorý bol ústavnému súdu doručený 20. novembra 2000, oznámil, že náčelník OVS Bratislava 2 tento povolávací rozkaz zrušil.

V odpovedi na výzvu ústavného súdu z 25. augusta 2000 sa právny zástupca navrhovateľa listom doručeným ústavnému súdu 12. septembra 2000 vyjadril k skutočnostiam uvedeným v stanovisku OVS Bratislava 2. Zopakoval svoje predchádzajúce tvrdenia a poukázal na to, že aj keby navrhovateľ bol svoje prehlásenie o odoprení vojenskej služby 24. októbra 1994 skutočne odvolal, ako to tvrdí príslušná vojenská správa, nič to nemení na tom, že 30. augusta 1995 bolo spísané a 4. septembra 1995 podané nové vyhlásenie (odvolávajúc sa na § 2 ods. 6 zákona č. 18/1992 Zb. o civilnej službe). Súčasne potvrdil, že navrhovateľ podal písomné prehlásenie o odoprení vojenskej služby 6. júla 2000, ako aj to, že trvá na svojom pôvodnom návrhu na začatie konania pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd v rámci prerokovania ústavnej sťažnosti navrhovateľa preskúmal podmienky ďalšieho konania o nej.

Podľa § 31a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ak zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, na konanie pred ústavným súdom sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle ustanovenia § 250i ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku súd konanie zastaví, ak napadnuté rozhodnutie správneho orgánu bolo medzitým zrušené. Z predložených dôkazov ústavný súd zistil, že náčelník OVS Bratislava 2 zrušil povolávací rozkaz č. 114161 rad F na nástup náhradnej služby dňa 4. apríla 2000. Zrušenie povolávacieho rozkazu ústavný súd súčasne hodnotil ako zánik predmetu konania.

Keďže zánik predmetu konania spôsobený zrušením povolávacieho rozkazu č. 114161 rad F na nástup náhradnej služby dňa 4. apríla 2000 vylučuje ďalšie konanie o ústavnej sťažnosti, ústavný súd rozhodol o jeho zastavení na základe § 31a ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 250i ods. 2 Občianskeho súdneho o poriadku.